

KECSKEMÉTI LAPOK

Politikai és társadalmi hetilap. — Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési díj: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 3 kor. Egyes szám ára 24 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak. — Nyilttéri közlemény soronként 60 fillér.

Bélyegdíj minden beigtatás után 60 fillér.

felelős szerkesztő.

IFJ. TÓTH ISTVÁN, DR. NAGY MIHÁLY,
Laptulajdonos: A kecskeméti szabadelvűpárt

Kiadó:

Az Első Kecskeméti Hirlapkiadó-Nyomda-Részvénytársaság.

társszerkesztő.

Szerkesztőség: V. Klapka-úteza 162.
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal: III. Nagybudai-úteza 158. szám
hová az előfizetések, hirdetmények és a lap szétkül-désére vonatkozó felszólalások intézendők.

És megviradt.

A mint a tengerbe dobott kavicszem megrezgetteti mérföldekre a vizet s a kis pont körül óriási gyűrű képződik, mozogva, nagyobbodva s végre hullámszásba csap át, úgy hangzott fel a lelkesedés riadója, úgy lobbant fel elementáris erővel a hazaszeretet elfojtott *szent tüze* az ország szívében és rezgésbe hozva a magyarság érző idegeit, oly hullámokat vert föl alig néhány óra alatt a nemzet szívében, hogy nem fért el ott, kitört.

A „Csitvári tizek“, a magyar nemzet több nemzedéken át szárnyavagdalt krónikásai oltogatták a nemes esemetét. A gyümölcs későn ért meg, de elég korán arra, hogy most már az igából való kiszabadulás után, phönixként megifjodva, megkezdhesse új életét, kezdetét vehesse a nagy reform, az átalakulás.

És mintegy varázsütésre egy napon teremtődött meg minden eszköz, mely a boldogulás himezettebb útjára vezetett. Márczius 15!...

Te büszkesége öregeinknek! te virágja, példányképe a fakadó fiatalságnak! táplálója reményeinknek! ezer éves multunk legszebb ékessége! koronája szenvedéseinknek! felszabadítója az elnyomottaknak; te a hazaszeretet kultuszában tündöklő vérnélküli tiszta nap! legyen emlékezeted örök időnkig közöttünk; furakodj fiaink, leányaink keblébe; ne engedd hűlni a haza szeretet érzelmét soha sem!

Van-e magyar ebben az országban; van-e szülőtte ennek a kis hazánknak, aki gyermek korában az anya téjjel egyszerre szívta a magyar szót is, hogy ne érezne ezen évfordulón valami édes melegséget szívében; ne érintné a reménységnek jótékony sugara, hogy valaha még boldogabb is lesz hazánk? Van-e ki ne érezne vágyat, szívéhez szoritani azokat a *Nagyokat*, akik megteremtették egy nap alatt a nemzet egységes óhatását?

Csodát műveltek. Olyan érzés lehetett az mint amikor erős földrengést érezünk.

És valóban az történt. A „föld megmozdult.“...

A „közvélemény asztaláról“ pattant le a szikra és gyújtott. Szép volt ez! szebbet alig látott még a világ! a sok évekig tartó kábultságból felocsudva, fohászként tört ki nemzet szívéből az ige:

„Egyenlőség! szabadság! testvériség! És meglelt... Összeölelkezett a nemes a porral; a sokat sanyargatott jobbágy, könnyes szemekkel hagyta oda a lánczot, megszűnt az önkény, szabadság és egyenlőség szent érzelmé ölelte át a nemzetet. Szép volt-e? ...

Amikor reá tették kezüket a sajtó gépre e szavakkal: „Ezt a sajtót a nép nevében lefoglaljuk...“ és felharsant a dörgő: éljen a szabad sajtó! Majd pedig midőn örömtől nedves szemekkel olvasták, szorongatták az a kis nyomtatott papirost

a lelkesülés első korszakfalkotó vívmányát. Szép volt-e? ...

Vagy amikor halhatatlan Petőfink eget rázó nemzeti dalát szavalta s mint Degré Alajos írja: „Mintha a felhők nem is havat, de villany szikrákat szóránának, s az emberekben az agyvelő minden gyanyaga egyszerre lángba esapott volna fel! Oly elragadtatással örvendett a bilincseiből kiszabadított gondolatnak, mely az embert a teremtés koronájává magasztosítja.“ Szép volt-e? ...

És a mikor a templomok hajóiban felzengett a „Te Deum“, amikor a nemzet minden óhajását, a melyben vissza követelte alkotmányos jogait, ellenkezés nélkül megpecsételték. Szép volt-e? ...

Mit érdemelnek ők a hazától, tőlünk és utódainktól? Megtudjuk-e mi hálálni azzal, ha egyszerű kegyelettel emlékeztünkben tartjuk hős tettét annak az átszellemült maroknyi népnek?

Elég-e az, ha minden évfordulón ünnepi köntösben jelenünk meg a rendezett bankettekén és szórjuk pazarul elménk sziporkáit? ha dicsőítjük azokat, akik úgysem szorulnak dicsőítésre? akiket nem önző érdek vezérelt a cselekvésre, hanem a legnemessebb hazaszeretet.

Elég-e az, ha az ő csodás tettökre a nagy világ előtt büszkék vagyunk?

Elég-e egyszerűen megnyugodnunk, hogy: hiszen már „mozog a föld?“ ... Nem, ez nem elég.

A „KECSKEMÉTI LAPOK“ TÁRCZÁJA.

A magyar dalárvilág.

— A „Kecskeméti Lapok“ számára. —

Írta. ABRÁNYI KORNÉL.

(Utánnymás tilos.)

Kéry Gyula, ifjú kollegám megbizott, hogy írjak a vele szövetségben levő lapok számára egy tárczát.

Szívesen megteszem s nem is kell sokat gondolkoznom a théma fölött. Itt van a szívemben a théma: A magyar dalárvilág, a melynek megteremtője az Országos daláregyesület háta mögött immár 34 éves diadalmas mult áll. Voltak ez idő alatt fényes, ragyogó, de voltak borús napjai is. Én ott voltam születése bölcsőjénél. Résztvettem minden dicső hadjáratában s megosztottam vele a magyar zene pusztáján a mannát ép úgy, mint a száraz szentjános kenveret. De soha nem láttam csüggedni, ám minden alkalommal csak fokozni kitartását a magyar génusz érdekében.

Most a magyar dalvilágot leginkább s kizárólagosan a jövő évi *kassai* országos dal- és zeneünnepség érdekli, mely lehe-

tőleg fényesnek ígérkezik. A kassai országos hírű dalegyletnek már ezelőtt tizenhat évvel, a miskolci közgyűlésen kibocsájtott eme váltóját, meghívását fogja az egyesület ez alkalommal beváltani. Mert azóta minden országos ünnep és közgyűlésen csak prolongálta, annyi volt rajta a fizetőképes giráns, mint: Pécs, Szeged, Budapest, Fiume, Arad és ismét a milleniumot ünneplő főváros. Az ember azt hinné, hogy amely egyesületnek ilyen giránsokkal el látott váltótárczája van, az maga is bőven úszik a most annyszor emlegetett pártcassában. Pedig dehogy úszik, csak éppen hogy megél napról-napra, mert Magyarországon mindenre telik pénz, csak éppen a magyar művészet pártolására és támogatására mentül kevesebb. Ugy vagyunk azzal, mint a népdal legénye, a ki így dalol:

„Hej! ha nékem száz forintom volna
Az a kis lány mindjárt enyém volna,
De mit tegyek, mikor semmim sincsen,
Ajtómon is fából a kilincsem...“

De azért a kör igazgató, választmány s elnöksége mindent megtesz, hogy a jövő évi kassai ünnepség méltó legyen a város százados irodalom s művészet pártolásához s diadalos dalegylete nimbusához. Van szép és fényes színháza, lakossága lelkesült

s áldozatkész minden szép és nemzeti eszmével szemben. Nem hiányzik más, mint az egyesület kötelékébe tartozó száz *egynéhány* tagegyletnek a tömeges sorakozása és részvéte. Hogy a versenyzésben nem lesz hiány, ezt már előre konstatálhatjuk, mert az eddig jelentkezett egyletek egyszersmind versenyzők is. Remélhető, hogy versenydíj is lesz *quantum satis* ...

Őszintén bevallom, hogy nem irigylem a megválasztandó versenybírótság sorsát. Mert a mióta a Miskolczon elfogadott egyedül igazságos arany- és ezüstérem rendszer helyett, már a rá következett pécsi verseny után ismét helyreállították az osztályozott versenydíjas elbírálást, azóta a versenybírózáságnak ismét bele kell minden alkalommal harapni a savanyú almába, hogy lehetőleg kielégítsen minden hiúsági ambíciót s túlfeszített elsőbbségi pretenziót. Mert enélkül magyar dalárt képzelni sem lehet! A magyar *corpus juris* és az újabb idők törvénytárával bátran versenyezhet az egyesületnek az a rengeteg javító, módosító határozó házszabálya, melyet a verseny elbírálásokkal szemben, már untig kimerített.

Remélhető, hogy Kassán nem lesz így s a méltó érdem meg fogja találni a

Van munka, van tennivaló sok
Jut mindenkinek.

A „márcziusi ifjuság“ talpra állította
nemzetünket, de járni még csak azután
kezdett. Nekünk kell ebben karöltve, váll-
vetve támogatni hazánkat.

Avagy van-e ember, aki azt meré-
szelné állítani, hogy ő nincs lekötve
hazájának, lerótt mindent?

A világon nincs befejezett munka,
mert bár az a tökéletesedés felé halad,
de azt soha el nem éri.

Ez az évforduló legyen örömünk,
feltámadásunk emlék napja! Szenteljük
eszt arra, hogy felidézve őseink erényét,
haza szeretetét, áldozatkészségét, önfelá-
ldozását, hősi elszántságát: azok követé-
sére magunkat serkentsük.

Ha őseink hazát és dicsőséggel teljes
nevet szereztek nekünk karddal és ret-
tenthetlen bátorsággal: mi utódok ne
hagyjuk dicsőségünk fényességét homályba
veszni, hanem a béke áldásai oltalma
alatt, buzgó hasznos munkássággal töre-
kedjünk édes hazánk felvirágoztatására.
Idézzük föl a multat, hogy a hazaszeretet
szent tüzét élesztgessük; egyengessük,
szilárdítsuk alapját jövőnk jólétének.

Mutassuk meg cselekedeteinkkel,
hogy szeretjük, imádjuk közös édes anyán-
kat, a hazát. Ha annyiszor látták, lássa
meg ezután is a nagy világ, hogy *él még
a magyar!*

Márczius 15.

Öröm ünnepe volt városunknak.
Szívvel, lélekkel ragadtuk meg az alkalmat,
hazafias szívünk egész melegével
ünnepeztük meg a szabadság hajnalhasa-
dásának emléknapját. Ünnepeztük a nagy
napot s azokat, a félisteneket, a kik lán-
goló hazaszeretettel szívökben, nemes el-
szántsággal küzdöttek a jogért igazság-
ért s dicső hőstetteikkel jegyezték be
mindörökre nevüket a nemzet szívébe.

S mintha a régi lelkesedés új szár-
nyakat kapott volna, hogy

„Föltámaszsa bennünk is a hitet,
Hogy élni fog örökké a szabadság,
Mely a tavasszal együtt született...“

maga jutalmát. Csak az egyetek válasza
is aztán olyan juritagokra essék, a
kik nem lesznek hasonlók a kancsal mé-
szárosokhoz, hanem a kik oda tudnak vágni,
a hová néznek.

A magyar dalárvilág a XIX-ik század
magyar zenetörténetében a legkihatóbb s
legnemzetiesebb szerepet játszotta az egész
század lefolyása alatt. Mikor a germanizáló
abszolút önkényuralom mindenhez hozzáért
irtó vaspálcájával, a mi magyar és nemzeti
szellemű: a magyar dal mentsvárát soha
sem tudta bevenni. Ez időben ő mentette
meg s tartotta fenn, a kétségbeesett haza-
fiséget. Ne feledjük ez el neki soha. Vigasz-
talója, erősítője s felüdítője volt a nemzeti
ügynek. Szerényen csörgedező patakocská
keletkezése idejében: aztán foyton nőtt,
szélesbedett a medre s 34 év után, ma
már országos királyfolyó, a mely a leg-
terhesebb nagy hajók hordására is képe-
sitve van. Kitűzött jelszavától pedig soha
el nem tért, hanem mindig tiszta szűzies-
séggel ápolta a magyar művészet géniuszát.

* * *

A magyar dalárvilág művészeti, haza-
fiui s ténykedési sorozatának a részletes

oly általános, oly igaz volt a szívből
fakadt ünneplés is, melylyel a sajtó-sza-
badság születés napját és szabadsághar-
czunk emlékeit ünnepeltük.

Kora reggel harangzugás s taracz-
kok bömbölése jelezte a napot, a templo-
mok, városháza, iskolák s több magán
épület zászlódíszit öltöttek s csakhamar
megindult a nép hullámozás a különböző
templomok és egyesületekbe.

Reggel 8 órakor az ev. ref. templom-
ban, d. e. 9 órakor pedig a r. kath. nagy
templomban tartattak hálaadó isteni tisz-
teletek, melyen a városi hatóság, élén
Kada Elek polgármesterrel, diszmagyar-
ban vett részt. Isteni tisztelet után meg-
koszoruzta a közönség a kath. nagy-
templom falába beillesztett honvéd emlék-
táblát.

Délelőtt folyamán a középiskolák
tanulóifjusága tartotta ünnepségeit.

*

A kegyesrendi főgymnázium ifjuságá-
nak ünnepe d. e. 1/2 9 órakor tartott szent
misével kezdődött, mely után a tanári
kar vezetése mellett az intézet tornaesar-
nokában gyült egybe a tanulóifjuság s a
következő műsorral rendezett hazafias
ünnepelet: 1. Kölcsey Hymnusát énekelte
a főgymnázium énekkara. 2. „Márczius
15-én“ Ábrányi Emiltől, szavalta Miskolezi
J., VIII. oszt. tan. 3. Alkalmi beszédet
tartott Faber O., VIII. oszt. tan. 4. „A
szabadsághoz“ Borsodi Lajostól, szavalta
Kemény J., VIII. oszt. tan. 5. „Branyiskó
hőse“ felolvasta Phlug J., VIII. oszt. tan.
6. „A szabadság ünnepe“ irta és hatás-
sal szavalta: Nyul Pál, VII., oszt. tan.
s végül 7. Vörösmarty szózatát énekelte
a főgymnáziumi énekkar.

*

Az ev. ref. főgymn. önképzőkör az
1848-ki nagy nemzeti vívmányok emléke-
zetét ugyancsak márczius 15-én d. e. fél
11 órakor az intézet tornaesarnokában
ünnepele a következő műsorral: 1. Meg-
nyitó beszédet mondott Marton Sándor,
az Önképzőkör tanárelnöke. 2. Marseillaise,
énekelte az ifj. énekkar. 3. Emlékbeszéd,
irta Ágoston Sándor VIII. o. t., felolvasta

László Lajos VIII. o. t. 4. Király-hymnus,
a zenekar kíséretében énekelte az ének-
kar. 5. Alkalmi óda, irta Nagy János VIII.
o. t., szavalta Csillag János VII. o. t. 6.
Petőfi dalok, előadta az ifj. zenekar. 7.
Nemzeti dal, szavalta Ágoston Sándor VIII.
o. t. 8. Rákóczy induló, a zenekar kísé-
retében énekelte az énekkar.

Az ünnepélyen nagy számú érdeklődő
közönség vett részt, mely zajos tetszés
nyilatkozásaival tüntette ki az ifjuságot.

*

A joghallgató ifjuság d. u. 3 órakor
a városháza előtti téren — a kedvezőtlen,
hűvös idő dacára is — szép nagyközön-
ség jelenlétében ünnepelte a Szabadság,
Egyenlőség, Testvériség szent eszméjének
diadalát. A városi dalárda által nagy ha-
tással előadott Hymnus után: 1. Paál
Árpád joghallgató szavalta el, ez alkalm-
ra irt ünnepi odáját; 2. Alkalmi beszé-
det tartott Tiborcz Ágost; 3. „Talpra
magyar“-t nagy hatással szavalta Szakáts
Andor s végezte ismét a dalárda a Szózat
hatalmas melódiájával.

*

A nagy napok jelentőségét méltató
ünnepek hosszú sorát az egyesületek
és párthelyiségekben rendezett lakomák
zárták be, a hol lelkes szónoklatokban
áldoztak a nagy napok emlékének.

De legemelkedettebb s legőszintébb
volt a hangulat a szabadelvűpárt által, a
Royál-szálloda éttermében tartott banket-
ten; mert a nagy idők nagy szellemi viv-
mányai és nemes törekvéseinek igaz leté-
ményese a szabadelvű párt, mely a nagy
eszmék békés úton leendő propagálása
mellett, a 48-as idők szellemében s a nagy
ősök nyomdokain törekszik édes hazánk
felvirágoztatására.

Nem a szenvedélyek mesterséges fel-
korbácsolása, nem a hangzatos phrázisok,
hanem a munka áldásainak megosztásá-
val fírad a nemzet boldogulásán.

Mivel pedig a 48-as eszméknek tör-
vénybe iktatása legalkotmányosabban ural-
kodó királyunknak dicsőségét hirdeti,
Szabó József, a szabadelvű kör elnöke,

megvilágítása egymagában vaskos kötetre
nyújt alkalmat. A XIX. század magyar
zenéjének az annálisai tele vannak számta-
lan oly incidensekkel, melyek e külön-
leges magyar szellemi világ vérpezsgését,
változó kedélyhullámozását és tipikus ere-
detiségeit kellően megvilágítják.

Számos éven át volt egy olyan kísérő
trubadúrja az országos ünnepeknek, kire
minden magyar dalár még elevenen emlé-
kezhetik. *Kerekes Sámuel* marosvásárhelyi
tanár és lapszerkesztő volt, a ki az ő ge-
niális kadenciás versei rögtönzésével or-
szágos hirre tett szert s mindig nélkülöz-
hetelen fűszerét képezte az oly dalárvilági
összejövetelnek, hol Petőfi »*Dalaim*« remek
költeményének leginkább az a strófája irá-
nyította a kedélyeket, mely így szól.

„S hol a pohár s a pohárban bor van,
Tarka jókedv születik meg ottan.
Dalaim, mik ilyenkor teremnek,
Szivárványi mámoros lelkeknek“.

Kerekes Sámuel ilyenkor volt ele-
mében s nem sok biztatás kellett neki,
hogy mámoros lelkének bőségszaruját a
a társaság elé kiöntse. Mindenkire, a ki
csak jelen volt, akár ismerte, akár nem,
tudott valami találót, jellemzőt röktönözni.

1882-ben a debreczeni országos ünnepély
alkalmával sem került ki sorsát s egy
alkalommal sorra kellett neki apostrófa-
nia a jelenvoltakat. Az országos ünnepélyek
nimbusz királyát, Erkel Ferenczet így
apostrófolta:

„A hol csak megjelen
A nagy, dicső Erkel
Ott a lelkes éljen
Százszorosan el kell“.

E sorok íróját pedig ilyenképen:

A hányszor a dalár
A kótára rányit:
Mindig ott talája
Az öreg Ábrányit.

Fiumében 1894-ben élte utolsó im-
provizatori diadalait, mikor az akkori kor-
mányzó gróf Batthyány Lajos és neje
Andrássy Ilona grófné fényes estélyén is
feltűnt, melyet a magyar dalárok tisztele-
tére adtak, tündérfényű palotájuk termeiben.

Kevésre ő is elköltözött aztán a csen-
des emberek országába, hol több a tisz-
tább harmonia, mint az emberek egymás
elleni farkasüvöltése. Benne a magyar
dalárok utolsó trubadúrja szállt a sirba!

az első felköszöntőt Ő felsége koronás királyunk, I. Ferencz József-re mondta, a ki bölcsességével s atyai szeretetének melegével vezérli népét a haladás és boldogulás utjára.

Az est ünnepi szónoka Bogyó Pál apátplébános volt. A ki ragyogó szónoklatában, költői ihletséggel és ifju lelkesedéssel méltatta a szabadság hajnalhasadását s ennek nyomán a nemzetnek törvényes jogai és szabadságért vívott nagy küzdelmeit.

A fényes szónoki beszéd a legnagyobb lelkesedést keltette s a szeretet és ragaszkodás minden jelével halmozták el az agg főpástort, ki 80 éves kora dacára, ifjú tüzzel lelkesül és lelkesít a hazaszeretetre s a dicső ősök erényeinek követésére.

Ennek a szeretet és ragaszkodásnak adott kifejezést dr. Szeless József, a szabadelvű párt elnöke, aki szíve egész melegével üdvözölvén Bogyó Pál apátplébánost, az Isten áldását kérte hazafias munkálkodására.

Ezután dr. Nagy Mihály, városunk alsó kerületének szeretett képviselője emelkedett fel szólásra s szónoki hévvel tartott lendületes beszédben a 48-as idők nagy mozgalmait s a szabadelvű párt nemes törekvéseit párhuzamba hozván, a nemzet összetartására és a haza fölvirágozására üritette poharát.

Zombory László tiszti főügyész, a szabadelvű eszmék igaz létjogosultságát bizonyítván, a szabadelvű párt diadalára mondott lelkes felköszöntőt.

Utolsó szónoka volt az estének Laukó Károly ág. ev. lelkész, a ki a töle már megszokott szónoki hévvel és melegséggel elsőben nagy kegyelettel emlékezett meg városunk egyik legnagyobb fia, néhai Lestár Péter polgármesterről, őt mint a hazaszeretet és becsületes buzgó munkálkodás példányképét állította elének. Másodsorban szólott a nagy idők még élő tanúiról, dicső 48-as honvédekéről, s végül emelte poharát a város egész tisztikarára, mely nemes buzgósággal és odaadással munkál városunk felvirágozásán.

Az illustis társaság, melyben társadalmunk csaknem minden osztálya képviselve volt, — vig hangulatban éjfél utánig maradt együtt.

Színház.

Blaha Lujza asszony, a kinek tavalyi fellépésénél a színházi pénztár valószínűleg ostromnak volt kitéve, f. hó 13-án és 14-ikén ismét vendégszerepelt nálunk. És most, sajnos, a nézőtér hézagokat mutatott, a mi világosan bizonyítja, hogy a mai rossz gazdasági viszonyok között kockázott dolog a felemelt helyárú bérletszűnet. Jobb lenne talán féljövödelemre hozni a vendéget.

Hogy Blaha Lujza asszony páratlan művészetéről, örök ifju s a magyar génus sugallta őszerejű alakításairól ujat mondani vajmi nehéz, az az ő ma is elragadó játékánál, énekénél nem is csoda. Hivatkozam-e az orkászerejű tapsra megjelenésekor, vagy egy-egy lassu (pl. »Hullámzó Balaton«), vagy friss (pl. »Árad a víz«) nótája után kitörő s két-három ujrázásig el sem hallgató tetszés-zajra, vagy arra, hogy elő-

adás után az ifjuság éljenezve kíséri szólásait? Ezek, igaz, a közönség egyetemének spontan kitérései, de fölrnek a mi észtetizálásunk minden magyarázatásával. Utóvégre, a kit ifjak és öregek egyformán ünnepelnek, arról a kritika sem írhat mást. Első este a magyarba áterőszakolt »Aranykakas« fogadónéját játszta, mely az ő kezében nem pusztán epizód, hanem husból vérből való magyar menyecske. Második este »Az igmándi kispap« Esztikéjét, a Népszínházban mostanában föllevenített népszimű nagy hatása leányszerepét adta, valósággal felvillanyozva közönségünket. Nem tudom, a hamis érzelmén józanul erőtevő fogadóné, vagy a szerelmes és szerelmese elnyeréséért fúrfangosan küzdő leány aranyos szíve, kedélye hatott-e reám jobban; de nem is keresem, csak ott taposok a tapsolókkal — hiszen, úgy voltunk vele mindnyájan ott a színházban. És ha dalba kezdett, a magyar dal ez utólérhetetlen zamatú és temperamentumu előadásába, csak úgy úsztunk a gyönyörűségtől! Most cimbalom is kísérte. Kár, hogy elestünk a »Kuruczfürfang« aranyos Bözsijétől, no de talán jövőre.

Az ám, szinte fázunk, ha arra a *virághiányra* gondolunk, mely az ideai vendégszereplések alatt állandósult. Kérem, egy művész és hozzá teszszük, vendégművész fogadtatásához virággal illik járulni. Miért nem kezdeményezett e téren valamit a színügvi bizottság, mely jó előre szokott értesülni a vendégek jöttéről? Hirtelen talál menni az ideai fagyos fogadtatásoknak a fővárosi művészkörökben és jövőben hiába hivatgatjuk majd őket körünkbe.

Blaha Lujza környezete is kitett magáért, mindnyájan dicséretet érdemelnek, első sorban *Mezei Kálmán* Dachselmayere és öreg tanítója, meg *Kemény* pinczere és kispapja, *M. Nagy Mari* furán nótázó Lazsák Zsuzsája stb.

Márczius 15-két ügyesen, hatásosan rendezett tableauval és »II. Rákóczi Ferenc fogsága« előadásával ünnepelték. Jól volt rendezve és játszva is. *Rajz* a czimszerepben, *Aitner Ilka* mint Zrinyi Ilona, *Szentes* mint pater Knittelius, *Kardos* rokonszenves Lehmannja, *Kürti Sarolta* mint hesseni Amália, *Somlár* mint Zrinyi Boldizsár gyakori tapsban részesültek.

Vasárnap »A kuruczfürfang« előadása az A.-csoportnak pótlásul volt szánva, de a színlapon nem jelezték eléggé s a bérletők egy része otthon maradt. De ki hinne a színlapnak, mikor Blaha Lujza asszony első fellépését bérletfolyamban hirdette és Gömöri darabját fölemelt helyárak mellett. Ennyire mégsem szabad a közönség türelmével visszaélni. És miért léptették föl szerdán a plébánost olyan sportruhában, a minőt csak vasárnapi Nimródok vesznek föl?

Pénteken egy francziból átültetett énekes bohózatot rántottak elő: »A rezervisták«-at, mely 15 évvel ezelőtt a helyzet komikum netovábbját képviselte (olyan formán mint ma a »Névtelen levelek«). Sokat nevettek most is a rezervisták bajain, bár az előadás meglehetősen kapkodva ment. A főbb szerepeket Rajz, Kaposi Józsa, Gömöri, M. Nagy Mari, Várfalvi Anna és Szentes játszották. A ház csak úgy kongott az ürességtől.

(Ib.)

IRODALOM.

— **Hanusz István új könyve.** »A tölgyekről« czimen 136 lapnyi kötet jelent meg a főreáliskola érdemes, közkedveltségű igazgatójától. Lapunk olvasói jól ismerik a szerző vonzó előadásmódját, melylyel a tudományos ismereteket gondos kritikával gyűjtött apró jellemzésekkel, helyi vagy történeti vonatkozású részletekkel szövi át. Ez új könyve is öt-hat ilyen igazán mintaszerű ismeretterjesztő közleményt tartalmaz. Először a »tölgyek földrajzi elterjedéséről« szól, a növénygeografia legújabb ismereteit régebbi írók följegyzéseivel vetvén egybe s így a természetrajzi mendemondák egész sorát közli velünk. A másik cikk a »tölgyek bogárvilágá«-ba enged bepillantunk s ez a legszínesebb rajz valamennyi között, pedig az emberre nézve nem a legkellemesebb tapasztalatokat mondja el. S a ki azt hinné, hogy »a tölgy az iparban s a háztartásban« cím alatt valami száraz iparstatisztikai dolgot kap, kellemesen csalódik, mert itt is egész sor új és ismert dolgot talál együtt a tölgy nagy hasznosságáról. Érdekes »a paratölgy« keletkezésének, használatának és hamisításának leírása; a népszerű ismeretterjesztésnek módja által pedig legvonzóbb »a történelem és népmondák tölgyei«-ről szóló cikk, mert itt számos hazai vonatkozást találunk és a külföldi mondák mellett a magyar tölgynevezetességeket is. Olvasóinkat, kik a fenti cikkeket lapunkból részben ismerik már, e rövid ismeretével csak figyelmeztetni akartuk az érdekes új könyv megjelenésére. A Metzger-féle könyvkereskedés adta ki, igen csinos kiállítással.

Az »Universum« színház részvénytársaság alapítási tervezete és részvényaláírási ive.

Az újabb időben — a reális tudományok szinte mesés fejlődésével, különösen a művelt nyugati államokban — a társadalom vette programjába és tüzte egyik céljául a népnevelést.

A XIX-ik század, örökül az új századnak a népnevelés befejezését hagyta. A teljes felvilágosultság, a legszabadabb liberalizmus s az általános szellemi haladás jegyében kezdődő új ezredév, ez örökül kapott programja tehát nem állhat meg annál a pontnál, hol az analphabeta megszűnik, — a tudományok óriási mérvű haladásával az általános szellemi emelkedés elősegítését is fel kell abba vennie.

Ezt az általános szellemi emelkedés előmozdítását célozza a tervezett »Universum« színház, melyben a természeti tudományok segítségével népies előadások és kísérő magyarázatok mellett, a nép előtt ismeretlen tudományok egyes részei kerülnek szemléltető bemutatásra.

Játszvíta tanani a népet s a magasabb tudományok iránti érdeklődést felkelteni abban, ez képezne jelen intézmény programjának vezérletét. Hasznos szórakozást nyújtani a népnek s ez által elvonni a testet-lelket emésztő egyéb szórakozástól, ez lenne az »Universum« színház célja. Tehát a legmodernebb intézmények egyike a tanítás és tanulás céljaira. Szemléltető és felette érdeklő összeállításánál fogva kiváló paedagogiai eszköz a művelt-

séggel nem bíró alsóbb néposztály tanítására.

Az ily berendezésű intézmények óriási becsét, mérhetlen hasznát és nagy szellemi értékét a Nyugat művelt államaiban már évekkel ezelőtt felismerték s társadalmi uton az állam pártolása mellett keletkeztek különböző nemű, de egy célú szolgáló ilyen intézmények.

Ha a művelt nemzetek is szükségét látták a nép tanításának, százszor nagyobb szükségét érezhetjük ennek mi magyarok, kik csak alig egy emberöltő óta jutottunk a művelt nemzetek öntudatára. S a nagy Alföldnek, a magyarság zöme életgyökerének, a haza iránt tartozó kötelessége legelső sorban megragadni szellemi haladásunkat elősegítő minden alkalmat, hogy a magyarság erejét gyarapítva s a haza poliglott elemeit assimilálva, mielőbb felemelkedni segítse nemzetünket, a sokkal régibb kultúrával bíró szellemben hatalmasabb nemzetek mellé.

Nagy és szent cél szolgálatába szegődik társadalmunk, mikor filléreiével az intézmény létesítéséhez járul. A nemzetek erejét növeli, a parlagon heverő erőt szabadítja föl s teszi produktívá.

Az »Universum« színház létesítése csak előnyünkre válik s mindenestre hatalmas lépéssel előbbre visz bennünket a haladás felé, s fényesen fogja documentálni nemzeti közművelődésünk rohamos emelkedését.

Hogy pedig a befektetett tőke nemcsak a nemzeti erőt fogja gyarapítani, hanem a résztvevő társadalom anyagi érdekeit is szolgálja, erről az intézmény folytonos látogatottsága s a nép állandó érdeklődése nyújtana garanciákat, mely állandó érdeklődést viszont a mutatóványok nagy változatossága a közreműködő szaktudósok tudománya s az előadások érdekessége biztosítaná.

Az »Universum« színház, programjába, a fővárosi »Uránia« programján kívül, a »Szentföld ismertetését«, az »állatvilág«, »a természet«, »az ég«, »a tenger csodáit«, nép- és földrajzi ismertetéseket és sok más tudományos dolog ismertetését is felvette. Az »Universum« színházat létesítendő részvénytársaság 40,000 korona alaptőkével, húsz évre alakul, mely alaptőke 800 darab, egyenként 50 korona névértékű részvény jegyzéséből hozatik össze.

A részvénytársaság székhelye, valamint a színház állandó, téglára alapozott gipsz falu épülete Kecskeméten lesz, ahol az előadások a nyári idény alatt, a téli hónapokban pedig az Alföld többi városaiiban tartatnak, meghatározandó ciklusokban.

A részvények jegyzésére 1900. év május hó 1. napja tüzetik ki zárhatáridőt, hogy a részvénytársaság még ez évben megkezdhesse kulturális működését.

Az alulirt alapítók csak annyi jogot tartanak fenn maguknak, hogy a társaság első három évére az igazgatóságot maguk választják és Kellermann Bernátnak, mint az egész intézmény tervezőjének, az alapítási költségek fedezésére az intézmény egész idejére a művezetőséget és a bruttó bevétel 10%-át kívánják biztosítani.

A részvények 50 korona névértéke a törvény által meghatározott összeg befizetése után, havonként 10%-os részletekben lesz befizetendő, a kecskeméti leszámítoló- és pénzváltóbank pénztáránál.

A fent vázolt tervezet és program mellett szolgáljon néhány adat a vállalat kilátásba helyezett jövedelmezőségéhez is: Maga a színház épülete — hozzászámítva a város által adandó ingyen telket — 20,000 koronába kerül, a berendezésre a hátralékos 20,000 korona marad. Napi átlagos kiadásra, beleértve a napikiadásokba a biztosításnak egy napra eső részét, valamint a befektetéseknek azon részét, mely fölosztva, egy napra esnek, azon a napokon, melyeken előadás tartatik, 44 kor. 60 fillér, ha pedig előadás nincsen, 14 kor. 80 fillér. Ezzel szemben a legcsekélyebb összegre redukált belépti díjakból egy előadásra — a tapasztalatból kiindulva, — átlag 180–200 korona számítható, hozzá véve ehhez a buffetért nyerhető bérösszeget. Ezekből látható, hogy a vállalat financialiter is előnyös; a missió pedig, melyet a közönség az »Universum« színház létesítése által teljesít, nemcsak az egyesnek, de a hazának is szolgálatot fog tenni.

Kecskemét, 1900. márcz. 15-én.

Dr. Nagy Mihály, országgyűlési képviselő. Dr. Huszár Dezső, ügyvéd. Farkas Ignác, gyógyszerész. Mayerfi Zoltán gyáros. Zaborczky Ferencz, műépítész. Dr. Hollósy Kálmán, ügyvéd. Rosenbaum Antal, kereskedő. Beretvási Páll, szállodatulajdonos. Goitein Miksa, lesz. bank titkár. Kellermann Bernát, államtechnikus.

A tölgyekről.

Irta: Hanusz István.
(Folytatás.)

Mutogatják Besnyőn az óriási tölgyfát, melynek árnyékában állítólag Fessler Magyarország történetét megírta, — de itt a kegyelet anachronismust követ el. Hasonló állhat a Tisza jobb partján amaz óriási tölgyfára nézve is, mely még a 70-es évek végén messze kimagaslott az újkori fűzerdők fölül; a vezérek korából valóknak tartották, de nemrég belecsapott a villám és leégette ez utolsó tanúját az őserdőnek. Rózsa Sándor, a hirhezt rablóvezér, ki még házassága frigyére is rabolt áldással kelt; mivel menyasszonyával iratkozni sehoh sem lehetett, egy kolduló barátot készítetett rá, hogy őt mátkájával egy tölgyfa alatt eskesse össze.

Kőrösbánya mellett a csebei hatal-

* Megelőző közleményt lásd a »K. L.« múlt évi utolsó számában.

mas tölgyről az a nép mondája, hogy honfoglaló őseink alatta pihentek meg; hogy tehát jóval öregebb 1000 évesnél. A románok Hóra tölgyfájának nevezik s alája temették 1872-ben Janku Ábrahámot, a mócz havasok királyát; a kis fakápolna helyébe kőből emeltek oda szép templomot és mikor 1896-ban a metropolitájok fölszentelte, székét a fa derekához állították s onnan beszélt a néphez. Oly magasan emelkedik a hatalmas tölgy dereka, melyet 6–7 ember alig ölelhet át, hogy a nem kis épület szinte eltörpül alatta. A honnan ott Hóra lázadása a XVIII. század elején kiindult, a magyar millennium évében rendezett román nemzeti ünnepen Zakariás ref. lelkész gyújtó beszédet tartott a magyar dicsőségről, s a távol hegyek erősen hangoztatták vissza a dörgő éljeneket az ott nagy számban megjelent magyarok ajka után. Vajha e vegyes emlékü történelmi tölgy a testvéresülés élő emléke maradna.

Józsa Györgynek, a vastag tréfáiról, de a szegények iránt kifogyhatlan jóságáról ismert magyar főurnak nagy vagyonából nem maradt egyéb, mint Tisza-Füred tiszavégi temetőjében egy tölgy fejfa, melyen alig olvasható már a fölirat: Itt nyugszik Józsa György úr, meghalt 1847-ben, 54 éves korában. Ez a tölgyfa korhad, de emléke a jószívű emberbarátnak állandó.

Kőszegen van a Királytölgy 1881. ápril 30. alájegyzéssel. Ezt a kőszegiek Rezső koronaherczeg menyegzője emlékére ültették s a fa azóta szépen gyarapszik. Mikor a király fogata 1893. szeptember 8 án mellette elhaladt, ievette Ferencz József király a sapkáját és könnyes szemmel nézett rá, a közönség fölhangzott az éljenzéssel s a jelen volt német császár is csakójához emelte kezét; csak midőn a menet mint temetés halad odább vagy 100 méternyire, tört ki ismét a lelkes éljenzés, mely a korán elhalt koronaörökös bánatos atyját megilleti.

Az Erzsébet-erdőben, melyet Esterházy Ferencz gróf Veszprém vármegyei Hegyes nevű pusztáján létesített, 1855 tölgy közé 30 hársat, 8 fűzfát, 4 tuját és 1 szomorú fűzet ültetett. Így jött ki a fák számaiból 1898, a felejthetetlen királyné halála éve.

Mednvánzky Alajos beszél el egy legendát a barvinek-hegyi szertelen vastagságú tölgyről. Nagy-Szombat vidékén Rákóczy kiszolgált lovas káplárja, Rajnoha ezen fa alatt gyilkolt meg egy kereskedőt, hogy kirabolhassa. E gyászesemény emlékeül a meggyilkoltnak családja vaskeresztet szögeztet a tölgy derekára. Midőn később egy közelgő nagyszombati vásár alkalmával Rajnoha rablóbandájával lesre ismét oda állt és társai egyike más helyet tanácsolt, mert nem érez magában bátorságot a kereszt előtt való támadásra: Rajnoha, hogy annak félelmét legyőzze, fölemelte bárdját a kereszt ellen, de a tölgy eltakarta azt gazdag lombjával a rablók szemei elől azonnal; sőt egy hirtelen támadt vihar úgy szétszórta a bandát, hogy többé össze sem szegődtek. E csodás eset annyira megrendítette őket, hogy a rossz étellel fölhangytak, a csodatevő keresztet pedig a régi tölgyfában, úgy végzi a legenda, még inkább tisztelik az átmenők.

Pomázon, a bucsinii erdő egyik tölgyén vélte látni Szűz Máriát 1884. évi júliusában egy földmives. A szlavóniai Havi Boldogasszony temploma mellett volt a tölgy, melyhez a törökök Breuner grófot lánczolták; miután a nagyvezir a boldogtalant saját kezével koncizolta föl, tetemeit cigány hóhérok a fa ágaira függesztette ki. Uj-Székely községben, Udvarhely megyében a házak utcára szolgáló homlokán cserfa-koszorúba van foglalva a ház gazdája és élete párja neve az építés évszámával együtt, a kapu cserfa, az asztalok lábai cserfák.

A tölgynek nem épen nagy makkjába óriási fejlődés csirája van beoltva. Plinius Secundus állítja, hogy a régi Germánia tengerpartjairól víztől való alámosatás következtében akkora tölgyek szálltak a tengerre, hogy gyökérzetökkel sziget nagyságú földdarabokat szakíthattak el a száraztól; egyensúlyban maradván pedig ekép, hatalmas lombkoronájokkal fölfelé irányultan úsztak az áramlattal és éjnek idején nem egyszer riasztották meg a római hajóhadat s az velök, mint rémletes óriási ellenséggel, kétségbeesett viadalba bocsátkozott. Nem csekély kiterjedelmű volt az egyes tölgyderékből vajt lélekvesztő csónak, melyet 1878. nyarán a neuschateli tó czölöpépitményei között találtak; hossza 7 m., szélessége 65 cm. hátul és elől, a mélysége 19, magassága 22—24, falainak vastagsága 7—18 cm. volt.

Torquato Tasso tölgyfája a szent Onofrio kolostor kertjében Rómában 450 évet látott elviharozni koronája felett, de azért még ma is üde zöld; 40 éve, hogy ketté repesztette a villám, de még most is szilárdul áll és zöld lombjaiból bő kézzel nyújt szerény emléket azoknak, kik századokon át hozzá járulnak, hogy alatta Tasso emlékének áldozzanak. A költő meghalt és örököse a fa lett, hogy a késő századok érző gyermekeinek kegyelme tárgya legyen. Hálás örökös, minden évben elszedik zöld leveleit s ő minden évben újakat hoz. Élő koszorú azon nagy ember homlokán, kitől életben a balsors a babért megtagadta, de ki e tölgy alatt oly sokszor dolgozott és pihent. XIII. Leó pápa a vatikáni kert óriási tölgyfái alatt sátrat vonatott 1889. augusztusban és ott dolgozott reggelenként fél 10 óráig.

(Folyt. köv.)

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Hymen.** Kerekes Ferenc városunk derék főmérnöke s társadalmunk kiváló tagja eljegyezte Nagy Teruskát, Nagy Lajos ügyvéd és földbirtokos nagy műveltségű kedves és szép leányát.

— **Az Osztrák-magyar bank** mint értesülünk a legrövidebb idő alatt felállítja Kecskeméten fiók intézetét. Ebből a célból az ezredesi laktanyából a városi zeneiskola a hét folyamán átköltözött polgári leányiskola régi helyiségébe s az így megüresedett ezredesi laktanyába, mihelyt az átalakítási munkálatok készen lesznek, de mindenesetre május 1-ig költözik az Osztrák-Magyar Bank kecskeméti fiók intézete.

— **Baracs-pusztá ügye.** Tudomása van közönségünknek arról, hogy a város nagy áldozatok árán a Földváry testvérektől Baracs pusztát megvásárolta s a szerződést jóváhagyás végett, a belügyminiszteriumhoz fölterjesztette. A belügyminiszter f. hó 14-én kelt rendeletével a vételt jóváhagyta s városi tisztü ügyész a tulajdonjognak telekkönyvi bejegyzés végett, a szükséges intézkedéseket megtette. E közben azonban az történt, hogy az eladók egyik testvére Földváry Éva úrnő, utóörökös címén igénypört jegyeztetett föl a telekkönyvben, minélfogva a város ügylátszik csak pör után jut a birtok jogos tulajdonába. Mérvadó jogász-körök teljesen hiábavalónak tartják az örökösös címén támasztott pört, mert követelésüknek semmi jogos alapja nincs.

— **Szász Károlyt** a dunamelléki ref. egyház kerület püspökét, a főrendiház tagját, súlyos csapás érte szeretett neje elvesztése által. A 63 éves tisztos matrona, bár korábban sokat betegeskedett, ujabban már jobban volt s a déli órákban a napon sétálgatott Kalvin-téri lakása előtt. Tegnapelőtt este fél 10 órakor a vacsoránál szívszélhűdés érte és azonnal kiszenvedett. Az ősz püspök már második nejét kíséri sírba a boldogultban. Vigasztalódást kívánunk neki a hitben és unokáiban.

— **Orgona szentelés.** Ma, f. hó 18-án nagy ünnepélyességgel szenteli föl Bogyó Pál apátplébános úr, a Czollner-téri kápolnában, az általa adományozott új orgonát. A szertartás 9 órakor kezdődik, mely után Csomák Gábor lőkantor fog alkalmi himnust énekelni az új orgona hangjai mellett. Utána szent mise lesz fényes segédlettel. Az ünnepély fényét emelni fogja Pogány Janka úrnő színtársulatunk kedves tagjának szólója, a melyet Bordeaux, Koller és Szent-Gály zenetanár urak fognak kísélni. A nagy-lelkű jöltevőnek kívánjuk, hogy az új orgona szép hangjában még igen sokáig gyönyörködjék. A esinosan kiállított munka megfelel az Ország-h-czég jó hírnevének.

— **Nagybőjti beszéd.** A róm. kath. nagytemplomban pénteken d. u. 3 órakor tartotta dr. Sandula Imre segédlelkész a 3-ik bőjti beszédet, amely mélyen meghatotta a nagyszámú közönséget.

— **A Duna—Tisza közti** hajózható csatorna előmunkálatainak még e hóban leendő megkezdéséről értesíti a kereskedelemügyi miniszter városunk hatóságát. Ugy látszik a Koltor László-féle tervnek keresztül vitelét kíséri meg nálunk az előmunkálatra kiküldött mérnöki bizottság, a megyében előre jelzi, hogy munkálatait Bugacz és Monostor pusztákon fogja végezni. Ezen terv kivételével a főcsatornától városunk igen messzire esnék, mert akkor Izsák mellett: Ágasegyháza—Bugacz és Monostoron át városunk megkerülésével Félégyháza-felé tereltetnék el a csatorna. Tervbe van azután véve, hogy ezen főcsatornával egy mellék ág által köttessék össze városunk. Ez is nyujtana mindenesetre némi előnyt, a városnak azonban az az érdeke, hogy a csatorna még áldozatok árán is lehetőleg városunk alatt vonuljon át, a melylyel népünk gazdasági és kereskedelmi viszonyai határozott nagy fejlődést érnének el.

— **Fe lolvasások.** Közönségünk figyelmét ez uton is fölhevítjük a gazdakörben tartandó következő fe lolvasásokra: Ma vasárnap f. hó 18-án d. u. fél 3 órakor Hanusz István főreáliskolai igazgató fe lolvasást tart „Az időjárásról”; f. márczius 25-én d. u. fél 3 órakor pedig Bóka Péter főreáliskolai tanár előadást tart a „vihar-ágyúk-ról”.

— **Az országgyűlési képviselő választók.** 1901. évre érvénynyel birandó névjegyzékeink összeírására kiküldött bizottság a felső kerületben Tatay Jenő, az alsó kerületben Györfy Balázs választmányi tagok elnöklete alatt f. hó 16 án megkezdte munkálatait s naponkint d. u. 3 órától 6 óráig folytatja az összeírást. Eddigi jelekből ítélve a választók száma minden kerületben tetemesen fog emelkedni az által, hogy újabb miniszteri rendelet értelmében még az adóhátralékosok is fölvetetnek a jegyzékbe.

— **Közygyűlés.** Mint halljuk a törvényhatósági számonkérő szék f. hó 26-án és 27-én végzendő munkálatai után a városi törvényhatóság f. márczius hó 28-án tartja meg a rendes havi közygyűlést. A közigazgatási bizottság gyűlése másnap, márczius 29-én lesz.

— **A „Szinházi Lapok”,** melynek főoszlopa s felelős szerkesztője a színtársulat rokonszenves titkára Szabados László volt, — a programjában kitűzött feladatok dicséretes megoldása után f. márczius 15-én megszűnt. Eltekintve attól, hogy a saját ügyében senki sem lehet bíró, mellözve tehát a collegiális izü színházi kritikákat, — a »Szinházi Lapok« vidám, kedves csevegéssel telt színházi hírei, a színiéletből ellesett apró pletykái, de komoly irányu tanulmányaival is érdekessé tudta magát tenni, úgy, hogy a lap megjelenését mindenkor szívesen vártuk, a szakavatott, ügyes tollal megírt apróságait mohó kíváncsisággal és érdeklődéssel olvastuk. Midőn most a színi évad vége felé az érdekes lapocska rövid, de eredményes pályafutás után megszűnt, az elért siker ezen konstatalása a szerkesztőség igaz érdemeinek legteljesebb elismerése.

— **Szinházi heti műsor.** Vasárnap márczius hó 18-án C. bérletcsoport 45-ik bérletszámában: *Falu gyöngye. Hétfőn* márczius 19-én A. bérletcsoport 47-ik bérletszámában: *Az áruló. Kedden* márcz. 20-án B. bérletcsoport 46-ik bérletszámában: *A kis szökevény. Szerdán* márcz. 21-én C. bérletcsoport 46-ik bérletszámában: *A nagymama. Csütörtökön* márcz. 22-én A. bérletcsoport 48-ik bérletszámában: *A kis szökevény. Pénteken* márcz. 23-án B. bérletcsoport 47-ik bérletszámában: *Szép Heléna. Szombaton* márcz. 24-én C. bérletcsoport 47-ik bérletszámában: *Jáfet 12 felesége. Vasárnap* márcz. 25-én: *A titok* (ujdonság).

— **A városi dalárda** pártoló tagjai tiszteletére — a Beretvás szálloda éttermében f. hó 10-én sikerült dalestélyt rendezett. A dalárda Mihó László karnagy vezetése mellett, régi jó hírnevéhez méltón oly tüzzel és praecizitással énekelte szebbnél szebb dalait, hogy a nagyszámú diszes közönséget egészen fölgyullasztotta s a mely sűrű taps és éljenzéssel jutalmazta a dalárok buzgóságát. A hangverseny után táncz következett, mely András kitűnő zenéje

mellett késő hajnalig tartotta együtt a fesztelen vig társaságot.

— **Köszönetnyilvánítás.** A kecskeméti Takarékpénztár Egyesület kegyes volt 50 koronát ajándékozni főreáliskolai tanulók jutalmazására; köszönetet mond érte a tanártestület.

— **A koronaértékre szóló öt koronás ezüst érmek forgalomba hozatala tárgyában a m. kir. belügyminiszter a következő rendeletet intézte törvényhatóságunkhoz:** „A császár és királyi osztrák pénzügyminiszteriummal létesített megállapodás értelmében a koronaértékre szóló öt koronás ezüst érmek kiadása folyó évi márczius 15-ikével megkezdődik. Az öt koronás érmek és pedig, úgy a magyar, mint az osztrák veretűek, az 1899. évi XXXIII. tez. IV. cikké értelmében mindazon fizetéseknel, a melyek a koronaértékben teljesítendők, névértékben fogadandók el. A magán forgalomban azonban senki sincs kötelezve öt koronásokat 250 korona összegben tul fizeteskép elfogadni, míg az állami és a többi közpénztárak az öt koronásokat fizeteskép korlátlanul elfogadni tartoznak. Az öt koronások a bpesti magy. kir. központi állampénztár és váltópénztárakként működő m. kir. pénztárak által más törvényes fizetési eszközökre átváltatnak. Az öt koronások kiadását az osztrák-magyar bank pénztárai (a budapesti főintézet és az összes pénzintézetek pénztárai) eszközlik, egyelőre azonban csak a rendelkezésre álló készlet erejéig, ausztriai értékű öt forintos államjegyek beszolgáltatása ellenében és ilyenmő államjegyek megfelelő összegének visszatartása mellett. Budapest, 1900. márcz. 8.“

— **Köszönetnyilvánítás.** A kecskeméti takarékpénztár egyesület 50, azaz ötven koronát küldött a kecskeméti ev. ref. főgymnasium igazgatóságához „osztöndijul leendő felhasználás végett“. Melyért őszinte köszönetét fejezi ki. Kecskeméten, 1900. Márczius 15. *Katona Mihály*, főgym. igazg.

— **Halálozások:** Mély részvétellel közöljük a következő gyászjelentéseket: Keresztes Terézia s férje Dömötör Bertalan ref. lelkész és gyermekei Jolán s férje Eötvös János s fia, Jenő és Bertalan. Néhai Keresztes Benedek özvegye Horváth Mária s leánya Irma s férje Schuberth Ferencz s fiuk Aurél. Néhai Keresztes János özvegye Széll Mária s gyermekei Ilona, Mária és Terézia úgy a maguk, mint egyetlen élő testvére néhai nt. Csikay Imre özvegye Széll Veronika és családja, valamint néhai testvérei gyermekei s az összes kiterjedt rokonság nevében is Isten akaratán való megnyugvással tudatják néhai id. Keresztes János özvegye Széll Teréziának életének 80-ik évében Tasson f. hó 16-án végelgyengülésben történt elhunytát. A boldogultnak hült tetetemei, Tasson tartandó gyászima után, Kecskeméten fognak, az ev. ref. egyház szerint a szerint f. hó 18-án d. u. 3 óra-

kor a felső temetőben levő hullaházról, a családi sírboltba örök nyugalomra elhelyeztetni. Tass. 1900. márczius 16. Nyugodjék békével.

„Szilágyi Mór és neje Diamant Róza, fiuk Imre, valamint Diamant Mátyás és neje mint nagyszülők és az egész rokonság nevében mély fájdalommal jelentik felejtethetlen kis fiuk, testvér és unokának Pistikának folyó hó 13-án este 9 órakor, két éves korában, rövid szenvedés után történt elhunytát. A drága kis halott földi maradványa folyó hó 15-én, esütörtökön d. u. 2 órakor fognak az izr. vallás szertartása szerint örök nyugalomra tétetni. Kecskemét, 1900. márczius hó 14-én. Áldás és béke korán elhunyt porai felett!“

— **A gazdasági gözmalom vasárnap f. hó 25-én fogja megtartani évi rendes közgyűlést.** Hogy népszerűségnek örvend a vállalat s okszerű gazdálkodás mellett a közönség teljes elismerése honorálja a vezetők buzgóságát, igazolja az a körülmény, hogy a malom és fürdőtelep mind nagyobb fejlődésben van s a részvényeseknek ez évben már 40 korona osztalékot juttat a vállalat.

— **Több oldalról érkezett** hozzánk panasz, hogy a hatóság a Brett ház lebontásával az izraelita templom mellett keletkezett szabad területet egészen elhanyagolja. Míg azelőtt a volt Brett ház mellett elegendő jó járda vezetett a Temető-utczába, most a templom melletti szabad téren a kocsik keresztül-kasul törtetnek s a még meglevő téglá járdát úgy tönkretették, hogy esős időben a Temető-utczában oldalán lakók a nagy sártól alig tudnak haza menni. De a személybiztonság is veszélyeztetve van, mert a gyanútlanul haladó gyalogos gyakran ki van téve a rohanó kocsik által való elgázolásának. Közöltük a lakosság panaszát s hisszük, hogy hatóságunk az utczasarkolat rendezésével a lakosság kérését is teljesíti.

— **Meghívás.** A »Kecskeméti kerületi betegsegéző pénztár« folyó évi márczius hó 18-án délután 2 órakor a városháza bizottsági termében tartandó VII. Rendes évi közgyűlésre a munkaadó és a biztosított alkalmazottak közgyűlési kiküldöttei, tisztelettel meghívatik

— **Bajlós Bertalan** táncztanító mult szombaton kezdette meg a régi polgári iskola helyiségében, a felnöttek oktatását. A tanítás hetenkint háromszor van: Szerdán, szombaton és vasárnap este 7 órakor. Már is szép számmal jelentkeztek s részünkről is ajánljuk, hogy a gyakorlatlan tánczolóok ez alkalmat felhasználják.

— **Kihtrdettettek** 1900. évi márczius hó 9-től márczius hó 16-ig. 1. Bécsi Jó-

zsef ev. ref. Fábian Zsuzsánna ág. hitv. ev. 2. Kozár Mihály rk. Boros Erzsébet ev. ref. 3. Járdi József ev. ref. Szabó Mária ev. ref. 4. Domokos Sándor ev. ref. Csikai Mária ev. ref. 5. Nagy József ev. ref. Lukács Katalin ev. ref. 6. Böddi Lajos ev. ref. özv. Baksa Józsefné szül: Barta Juliánna ev. ref. 7. Krumpék Károly rk. Domokos Juliánna rk. 8. Nagy János ev. ref. Garaczi Mária ev. ref. — **Házasságot** kötöttek ugyanazon idő alatt: Deák Lajos ev. ref. Érsek Mária ev. ref.

— **Ingatlanok forgalma.** 1. Kosi Gergely és neje, Jábrik Rozália, VI. tized 231. sz. a. lakosok megvették P. Szabó Pálné VI. tized 531. számú házat 2000 frtért. 2. P. Szabó Imre és neje, Baka Erzsébet VII. tiz. 240. sz. a. lakosok megvették P. Szabó Pálné örökösének 1526 □ öl földjét 1200 koronáért. 3. Szabó László és neje, Dudás Rozália 9. tized 47. sz. a. lakosok megvették Domokos László és neje, Horváth Etelnek 1 hold 244 □ öl szőlőjét 2500 koronáért. 4. A kecskeméti 48-as kör megvette Harkay Józsefnek VII. tized 48. sz. a. házat 17.000 koronáért. 5. Szabó Ágnes Kiss Györgyné Szolnoki-hegy 66. sz. s. lakos megvette P. Szabó Lászlóné gyermekei öreghegyi 625 □ öl szőlő és földjét 800 koronáért. 6. Söröli József és neje, P. Szabó Juliánna VIII. tized 234. sz. a. lakosok megvették P. Szabó Pál örökösei csáktornyai 1 hold 523 □ öl szőlőjét 6475 koronáért. 7. Kasza László és Hullai Juliánna megvették P. Szabó Pálné gyermekei csáktornyai 1 hold 354 □ öl földjét 1850 koronáért. 8. Csemák Ferencz és neje, Bódogh Mária Úrrét 235. sz. a. lakosok megvették Nagy Istvánné, Bódogh Erzsébetnek kislái 3 hold 1380 □ öl földjét 2350 koronáért. 9. Kiskorú Szijártó Teréz és Társai megvették Kerekes Józsefné gyermekei 2 hold 6 □ öl földjét 2140 koronáért. 10. Tóth János és neje, Borsodi Erzsébet VII. tized 16. sz. a. lakosok megvették Sz. Kovács Mártonné örökösének 30 hold 1166 □ öl földjét 18.000 koronáért. 11. Tóth Imre és neje, Oláh Eszter XI. tized 191. sz. a. lakosok megvették Máté Józsefnek Libamező dűlőbeli 506 □ öl földjét 2000 frtért. 12. Szücs Sándor VIII. tized 71. sz. a. lakos megvette Szücs Sándorral VIII. tized 71. sz. a. ház 467-ed rész jutalékát 3000 koronáért. 13. Dékány Pálné, Pataki Sára VIII. tized 49. sz. a. lakos megvette Pataky Sándornak városföldi 18 hold 551 □ öl földjét 17.640 koronáért. 14. Festő Hege-

LEGOLCSÓBB POLITIKAI NAPILAP. TERJEDELME 24-32 OLDAL NAPONKÉNT. MEGELŐZ MINDEN MÁS NAPILAPOT 12 ÓRÁVAL.

MAGYAR NEMZETI

EGY SZÁM 8 FILLÉR.

• ELŐFIZETÉSI ÁR.
1 HORA 2 KORONA.
¼ ÉVRE 6 KORONA.

MUTATVÁNY SZÁM 6 NAPIG INGYEN CIM: MAGYAR NEMZET BUDAPEST, KEREPESI-ÚT 54. ATHENAEUM.

düs János és neje, Holló Eszter megvették Szücs Lajosnak XI. tized 18. számú házát 3000 koronáért. 15. T. Szabó István és neje, Komjáti Teréz I. tized 40 számú házát 6300 koronáért. 16. Szabó József és neje, Dubucz Anna X. tized 150. sz. a. lakosok megvették Kovács Rozáliának I. tized 226. és 227. sz. házát 6800 koronáért. 17. Jenei József és neje, Cseh Mária VI. tized 207. sz. a. lakosok megvették Kovács Bálintnének csalánosi 684 □ öl szőlőjét 1200 koronáért.

— **Felhívás!** Vörösmarty Mihály születésének 100 éves évfordulójára (1900. decz. 1.) a székesfehérvári Vörösmarty-Kör a magyar költők királyának leveleit akarja összegyűjteni és kiadni. Minthogy a nagy embereket egészen közel szemünk elé állítja azoknak baráti bizalomból eredő levelezése, azért Vörösmarty leveleinek gyűjteménye is irodalmilag értékes és érdekes forrásmunka lesz. A szakember tudja, hogy mily nehéz dolog az országban elszórt, legtöbbször kegyelettel őrzött ilyen műveletek összegyűjtése. A Vörösmarty-Kör választmánya épen ezért tisztelettel kéri, hogy nehéz munkájában a kegyeletes kezek, továbbá a szakértők, valamint a könyvtárak igazgatóságai a hazafias ügy iránt való lelkes buzgalomból vállvetve segítségére lenni szíveskedjenek. Minden, még a legkisebb (eredeti vagy másolt) levélkét is, vagy arra vonatkozó utasítást köszönettel fogad a választmány s kéri, hogy a küldemények a Vörösmarty-Kör titkárához, Czapáry László főgymn. tanárhoz, küldessenek. Székes-Fehérvárott, 1900. febr. 28. Hazafias tisztelettel a székesfehérvári Vörösmarty-Kör választmánya.

— **A fővárosi 1848—49-i és Kossuth muzeumról.** Az 1848—49-i hős honvédek, vértanúk és Kossuth Atyánk emléktárgyainak muzeuma, a nemzeti kegyeletnek legszebb temploma és legjobb iskolája a szent hazaszeretnek. Háromezernél több emléktárgy: sok száz olajfestésű csatakép, több ezerre menő nyomtatott képek és proklamációk, az ellenségtől elvett zászlók, honvédruhák, Kossuthnak csaknem összes turini butorai, a világ minden részéből összegyűjtött ezernél többféle Kossuth képek, kéziratok stb. képezik a budapesti 1848—49. emlékek gazdag muzeumát. A fővárosi 1848—49-i muzeum tárlatának legszebb részletéből, Kossuth Lajosnak arcképét adja ki. A mi most kiadott kép Kossuthnak számos egykoru Daguerrotypjei és fényképei nyomán készült, Kossuth nővérének utmutatása és Kossuth Ferencnek, valamint több jeles festőművészeinknek közreműködése mellett. E remek és nagybecsű képnek muzeumunk érdekében való megvételét melegen ajánljuk hazafiaság tekintetében legjobb közsegeink, kaszinóink, olvasóköreink, egyleteink pártfogásába, 3 frt 40 kr. csekély árért.

* **A mit Jancsi nem tanult, azt János már nem tanulja!** fordított értelemben is helyes: amihez Jancsi megszokott, arról János már le nem szokik. Jól fontolja meg tehát minden szülő, hogy milyen előnyös a gyermeknek a mindennapi kávé oly képen elkészíteni, hogy testi fejlődésük elősegítessék, és a magas iskolakövetelmények által megfeszített idegzetüket és agyműködésüket csillapítsa, táplálja és erősítse. Ma már minden orvos igazolja, hogy a legjobb és legelőnyösebb

kávéital, a melyet kedves kicsinyeinknek reggelire és oszonnára adhatunk a tiszta és erősen készített Kathreiner-féle Kneipp maláta-kávé, a melyet kedves kávéillata miatt szívesen isznak. Virágzó külsőben és állandó egészségben nyilvánul hatása. Kathreiner Kneipp maláta-kávéja mindenütt kapható, nyitva azonban sohasem lesz árusítva és a valódi csak az, a melyet ez ismert Kathreiner csomagokban adnak.

Nyilttér.*

*) E rovat alattiakért nem vállal felelősséget a Szerk

Selyem-Blousok 2 frt 40 krtól

feljebb — 4 méter! póstabér és vámmentesen szállítva! Mintak postafordultával küldetnek; nemkülönben fekete, fehér és színes „Henneberg-selyem” 45 krtól 14 frt 65 krig méterenkint.

Henneberg G., selyemgyáros
(cs. és kir. udvari szállító) **Zürichben.**

DELFIN vízszűrő

kiváló szaktekintélyek által mint legjobbnak elismert vízszűrő készülék.

A Delfin vízszűrő minden vízvezetési csap helyére felesavarható és annak ára egy tartalékkal, felszerelve 17 frt 50 kr.

Kiváló különlegesség vidékre a

„Palaczka” vízszűrő

főműködésben, használata legegyszerűbb, eredménye meglepő.

Nélkülözhetlenül tesz vidéken minden más szűrőt, szűretlen vízzel telt vödörbe állítva néhány perc

alatt szolgáltat 1 liter kifogástalan csiramentes, kristálytiszta vizet, 1 darab ára 3 frt.

Képviseletek minden nagyobb városban, vagy közvetlen is megrendelhető.

Nagyobb mennyiségű szűrt viz elnyerésére kútszűrőink szolgálnak. Ipari és mezőgazdasági célokra a szükségletnek és ahelyi viszonyoknak megfelelőleg szerkesztetnek.

Arjegyzéket bizonyítványokkal ingyen és bérmentve küldünk.

Magyar szűrő vállalat

Budapest, VII., Erzsébet-körút 27.

Budapest—Szeged.

Kecskemétről Budapestre			Budapestről Kecskemétre		
Vonat	Indulás	Érk.	Vonat	Indulás	Érk.
Sz. v.	hajnal 3.47	7.15	Gyv.	reggel 8.15	10.08
Sz. v.	reggel 6.10	8.45	Sz. v.	reggel 8.30	11.29
Sz. v.	reggel 7.22	10.55	Gyv.	d. u. 2.30	4.24
Gyv.	dél 11.33	1.25	Sz. v.	d. u. 4.25	7.36
Sz. v.	d. u. 3.42	7.00	Sz. v.	este 7.00	10.28
Gyv.	d. u. 5.48	7.40	Sz. v.	éjjel 10.35	1.56

Kecskemétről Szegedre			Szegedről Kecskemétre		
Vonat	Indulás	Érk.	Vonat	Indulás	Érk.
Sz. v.	hajnal 5.00	7.42	Sz. v.	éjjel 1.01	3.32
Gyv.	d. e. 10.09	11.40	Sz. v.	hajnal 4.50	7.20
Sz. v.	d. e. 11.37	1.47	Gyv.	d. e. 10.00	11.31
Gyv.	d. u. 4.26	5.53	Sz. v.	d. u. 1.14	3.32
Sz. v.	este 7.38	10.15	Gyv.	d. u. 4.12	5.46
Sz. v.	éjjel 10.37	1.00	Sz. v.	d. u. 5.20	8.20
Sz. v.	éjjel 2.02	4.20			

Kecskemétről Czeplédre			Czeplédről Kecskemétre		
Vonat	Indulás	Érk.	Vonat	Indulás	Érk.
z. v.	d. u. 12.28	2.00	Sz. v.	reggel 6.50	9.01

Uri lakás kiadó.

3 szoba, konyha, éléskamra, pincze, padlás és egy széles, 20 méter hosszú folyosóval, külön befásított udvar, jó ivóvízzel. Tudakozódni lehet Grosz Lipótnál.

(68) 1—1

Eladó ház.

A Fecske-utca 186. sz. a. levő ház eladó. All 1 utcza, 2 udvari lakásból, nagy istálló, éléskamra és pincze-helyiségekből. Bővebb felvilágosítást a kiadóhivatal ad.

(69) 3—1

Kiadó bolt.

Az ágost. evang. egyház bazárépületében levő azon egyik bolt, a melyben jelenleg a részvény-nyomda van, kiadó.

Értekezni lehet Sántha Lajos gondnokkal.

(42) 5—?

Értesítés.

Tisztelettel hozom az érdeklődők szives tudomására, hogy kecskeméti első tanfolyamom végzett hallgatói a szakvizsgát Budapesten egy nyilvános kereskedelmi iskolán szép eredménnyel tették le, és ezáltal maguknak életpályájukra egy értékes végzettségi bizonyítványt szereztek.

A második rendes tanfolyamra, ugyszintén esti kurzusra és magántanulásra, hallgatók (nők is), márczius hó folyamán még mindig beiratkozhatnak. A mielőbbi beiratás annál is inkább ajánlható, mert a jövőre tovább ilyen tanfolyam (kellő pártolás hiánya miatt) nem fog megnyitni. Azért mindazok, kik a kereskedelmi pályára komoly szándékkal előkészülni kívánnak, használják föl a helyben kínákozó alkalmat életezéljük elérésére, mert később már csakis idegen városban, tetemes költségekkel szerezhetnék meg azon előkészültséget, mit most még helyben kevés törekvéssel elérni módjukban van.

A legújabb könyvelési módzatokról és a modern bank-ügyvezetésről külön tanítás. Legczélszerűbb üzleti könyvvezetés berendezése és rendben tartása — bármely szakmában — elvállaltatik.

Tisztelettel

ÁKOSSY SÁNDOR,

a tanfolyam vezető tanára, v. bank-főkönyvelő.

Mintairoda:

VI. tized, Klapka-utca 39. szám.

(67) 1—1

Kiadó lakás.

II. tized, Mária-utca 69. sz. alatt
3 szobás lakás konyha, fűskamra,
élés kamrával május hó 1-ére kiadó.

Ugyanitt 45 hektó 1898. évi ter-
mes ó-bor eladó.

Értekezhetni ugyan itt a tulajdo-
nossal. (65) 3—1

Eladó házak.

Az érdekeltek megbízásából köz-
hírré teszem, hogy:

az V. tizedben Klapka-utca 177.
sz. alatt fekvő néhai Búza Kis József
és Domián Judit házastársak örököséi-
nek tulajdonát képező ház; — továbbá:

a VI. tizedbe Klapka-utca 45.
sz. alatt fekvő Molnár László tanár ur
tulajdonát képező ház szabadkézből
örökáron eladó.

Értekezni lehet alulirottal.
Kecskemét, 1900. márcz. 2.

Szabó Márton
ügyvéd.

(61)—3—3

Eladó birtok

187 katasztrális hold város földi
(Gátéri) birtok, mely egy tagban van,
s mely 130 hold szántóföld, 57 hold
igen jó minőségű széna kaszálóból áll
eladó. A fizetési feltételek kedvezők.
Értekezni lehet Zsitvay Béla tulaj-
donosnál, Nagykőrösi u. 29. sz. (63)—3—2

(10)—12—11

Csak akkor valódi, ha a háromszögű palack az itt levő szalaggal (vörös és fekete nyomás sárga papíron) van védve.

Eddig fölülmulthatatlan!

Maager Vilmos-féle valódi, tisztított

törvényesen védett csomagolásban

Maager Vilmostól, Bécsben.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltott és könnyű emészté-
tőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendeltek mind-
ama eseteknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen a mell
és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint
általában a tisztítást elakarja érni. — Egy üveg ára 1 frt és kapható a
gyári raktárban Bécsben, III/3. ker. Heumarkt 3., — valamint az osztr-
magyar monarchia legtöbb gyógyszerházában.

Kecskeméten: Katona Zsigmond gyógyszerész úrnál,
Nyrády László és Pataky György urak kereskedésében.

Főraktár és fő-elárúsítás az osztrák-magyar monarchia részére:

MAAGER VILMOS Bécs, III/3. ker., Heumarkt 3.

Utánzásokat a törvény üldözi.

MEGHIVÁS.

A „Kecskeméti Kerületi Betegsegélyző Pénztár”

folyó évi márczius hó 18-án délután 2 órakor

a városháza bizottsági termében tartandó

VII. Rendes évi Közgyűlésére

a munkaadók és biztosított alkalmazottak közgyűlési kiküldöttéi
tisztellel meghivatnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság pénztári jelentése.
2. Az igazgatóság által szerkesztett s a felügyelő bizottság által megvizsgált zárszámadások feletti határozat hozatal.
3. A felügyelő bizottság idevonatkozó jelentése.
4. Az igazgatóság és felügyelő bizottság felmentése.
5. 7 igazgatósági rendes és 4 póttad, 6 felügyelő bizottsági tag, 6 választott bírósági rendes és 3 póttag választása.
6. Hirdetések közlésére szolgáló lapok kijelölése.
7. Esetleges indítványok tárgyalása.

Kelt Kecskemét, 1900. márczius hó 5-én.

(66) 1—1

Az igazgatóság.

NEM HULL A HAJ, NINCS TÖBBÉ KOPASZ EMBER!

Szenzációt kelt a gyógyfűkivona-
tom, melyet évek hosszú során
át tanulmányoztam, hogy mikép
lehessen meggátolni a megkopa-
szodást.

Kapható gyógyszerházakban és mindennemű illat- és piperecikk-kereskedésben.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerháza, Király-utca 12. sz.

Erdélyi főraktár és vezérképviselőség: GÓTH GYULA, illat- és piperecikk nagykereskedőnél, Gyulafehérvár-Fötér.

(27)—20—8 Vidéki megrendeléseket utánvétellel azonnal eszközöl:

Egyedüli készítő és széjjelküldési
raktára.

DOBÉ NÁNDOR

úri, női és színházi fodrász,
Budapest, Nefelejts-utca 27. sz.